

Tez Hazırlayan Hemşirelik Öğrencilerinin Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi*

Analysis of Anxiety Levels of Nursing Students While Preparing Their Thesis*

Duygu GÜLEÇ, Aynur SARUHAN

ÖZ

Araştırma Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu tez hazırlayan 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin kaygı düzeylerini ve etkileyen faktörleri incelemek amacıyla tanımlayıcı bir çalışma olarak yapılmıştır. Araştırma Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu 3. sınıf ve 4. sınıfta okuyan 142 öğrenci ile yürütülmüştür. Araştırma verileri araştırmacılar tarafından oluşturulan soru formu ve Durumluluk – Sürekli Kaygı Ölçeği ile toplanmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin %52,1'i 23 yaş üzerinde, %53,5'i 4. sınıfta okumakta, %44,4'ü yurttan kalmaktadır. Öğrencilerin %61,3'ü tez konusu belirlerken kaygı yaşadıklarını, %38,7'si tez danışmanlarından yeterli yardım aldıklarını belirtmiştir. Öğrencilerin durumluluk kaygı ortalaması 49,11±12,23, sürekli kaygı ortalaması 45,14±7,8 olarak saptanmıştır. Öğrencilerin yaşları, okudukları sınıf, yaşadıkları yer ve danışmandan yardım alma durumları ile durumluluk-sürekli kaygı düzeyleri arasında anlamlı fark saptanmamıştır. Öğretim elemanlarının yol gösterici ve destekleyici tutumlarının gençler üzerindeki kaygıyı azaltarak özgüvenlerinin artmasında faydalı olacağı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: Hemşirelik öğrencisi, Kaygı, Araştırma

ABSTRACT

This research was carried out as a descriptive study in order to determine the anxiety levels of third and last year students of Ege University School of Nursing while preparing their thesis and the factors affecting this. The research was performed with 142 students from third and last year students studying at Ege University School of Nursing. Data was collected using a questionnaire prepared by the researchers and State-Trait Anxiety Inventory. It was determined that, 52,1% of the students were above the age of 23 years, 53,5% were last year students, 44,4% stayed in dormitory, 61,3% indicated that they experienced anxiety problems while determining the subject of thesis, and 38,7% got sufficient assistance from their supervisor. State anxiety average was 49,11± 12,23 and Trait anxiety average was 45,14± 7,8. Age groups, year of their study, staying with parents or receiving help from the supervisor were determined not to be effective in anxiety levels. Guiding and supporting attitudes of the teaching staff were thought to be helpful in increasing self-confidence of young people by reducing anxiety.

Keywords: Nursing student, Anxiety, Research

*Bu çalışma, "1st International Congress on Nursing Education, Research & Practice"de (15-17 Ekim 2009, İzmir, Türkiye) poster bildiri olarak sunulmuştur.

*Presented as a poster presentation at the 1st International Congress on Nursing Education, Research & Practice (15-17October 2009, İzmir, Turkey).

Duygu GÜLEÇ (✉)

Ege Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, İzmir, Türkiye
Ege University, Faculty of Nursing, İzmir, Turkey
duygu.gulec@ege.edu.tr

Aynur SARUHAN

Ege Üniversitesi, Hemşirelik Fakültesi, İzmir, Türkiye
Ege University, Faculty of Nursing, İzmir, Turkey

Geliş Tarihi/Received : 09.11.2012

Kabul Tarihi/Accepted : 08.01.2013

GİRİŞ

Lisans düzeyindeki öğrenciler için üniversite yaşamı, gençlerin birçok yeni akademik, kişisel ve sosyal yaşantıları deneyimledikleri önemli bir gelişim süreci olarak nitelendirilebilir. Bu süreçte öğrenciler, üniversitenin yeni akademik ve sosyal ortamına uyum gösterme, akademik beklenti ve talepleri karşılama, edindiği sosyal özgürlükler içinde bağımsız olmayı başarma, arkadaş ve karşı cinsle olan ilişkilerini sorgulama ve mesleki olanakları araştırma gibi birçok konuyla baş etmek durumundadırlar. Kısaca, üniversite yaşamı öğrenciler için hoş ve keyifli olmakla birlikte, onların birçok problemle de karşılaştıkları bir dönemdir (Gizir, 2005).

Hemşirelik eğitimi kuramsal ve uygulamalı öğrenim ve öğretim yaşantılarını içeren, oldukça stres yüklü bir eğitimidir. Böylesine stresli bir eğitim öğrencilerin kaygılarını ve benlik saygılarını etkilemektedir (Bektaş, 2004; Çam, Khorsid & Özsoy, 2000). Eğitim süreci içinde yaşanan yoğun kaygının öğrencinin başarısını da olumsuz yönde etkileyen önemli bir faktör olduğu bilinmektedir (Ünsar, Erol & Turan, 2006).

Hemşirelik öğrencileri, her üniversite öğrencisi gibi, gençlerin yaşadığı sorunlarla (aileden ayrılma, yeni çevre ve arkadaş edinme, yalnız kalma korkusu, ekonomik güçlükler, yurt hayatına alışma, gelecekteki mesleği ve çalışma hayatı ile ilgili kaygı gibi) karşılaşmakla birlikte, sağlık bilimleri alanında öğrenci olmanın güçlükleri ile de baş etmek durumundadırlar. Sağlık bakım sisteminin güçlükleri (hastane rutinleri, hasta bakımı, sağlık bakımına karar verme, ölüme tanık olma gibi), sağlıklı ve hasta bireyin bakımına aktif olarak katılan hemşirelik öğrencileri üzerinde kaygı yaratır. Stres yaratan negatif yaşam olayları, depresif belirtilerin görülmesine neden olabilir (Tezel, Arslan, Topal, Aydoğan, Koç, & Şenlik, 2009).

Resmi Gazetede 22.08.2002 gün ve 24854 sayılı yayınlanarak yürürlüğü giren Ege Üniversitesi Eğitim Öğretim Yönetmeliğinin 35. maddesi uyarınca hazırlanan Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Öğretim Ve Sınav Yönergesi madde 7'de belirtildiği üzere son sınıf öğrencileri mezun olabilmek için, bitirme tezi yapmak zorundadırlar. Öğrencilere 6. yarıyıl başında yükseköğretim üye ve öğretim görevlilerinden tez danışmanı atanır (Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Öğretim ve Sınav Yönergesi). Dünyada hemşirelik eğitim programları içinde alınan araştırma dersleri ile araştırma yöntemlerini öğrenen öğrencilerin araştırma yaparken bazı güçlüklerle karşılaşmaları ve kaygı yaşamaları beklenen bir durumdur (Yavuz & Kaymakçı, 1996). Bu bağlamda iyi bir akademik danışmanlığın, öğrencinin akademik performansı ve üniversitedeki deneyimine ilişkin memnuniyeti üzerinde olumlu ve önemli bir etkiye sahip olduğu bilinmelidir (Ekinci & Burgaz, 2007).

Yapılan literatür taraması sonucunda, lisans ve lisans üstü tez hazırlamayla ilgili yaşanan güçlükleri irdeleyen çalışmalara rastlanırken (Sayan & Aksu, 2005; Ulusoy, Güler, Alkan, Güzel, & Karataş, 2009; Yavuz & Kaymakçı, 1996; Yılmaz & Çokluk, 2010;) lisans bitirme teziyle ilgili kaygı durumunun incelendiği bir araştırmaya rastlanmıştır.

Mezuniyet tezi hazırlama aşamasında öğrencilerin yaşadıkları kaygıların, bu kaygıya neden olan etmenlerin belirlenmesiyle tez danışmanlarının öğrencilere yardımcı olması ve bu kaygıların azaltılması söz konusu olabilir. Bu nedenle bu araştırma tez hazırlayan hemşirelik öğrencilerinin kaygı düzeylerini belirlemek amacıyla planlanmıştır.

GEREÇ ve YÖNTEM

Araştırma, tez hazırlayan hemşirelik lisans öğrencilerinin kaygı düzeylerinin belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Araştırmanın evrenini Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu'nda 2007-2008 eğitim yılı, 3. ve 4. sınıfta öğrenim gören 312 öğrenci, araştırmanın örneklemini ise tez konusu belirlenmiş, araştırmaya katılmayı kabul eden 142 öğrenci oluşturmuştur. Öğrencilerin tez danışmanları ile iletişimi ve yaşanan sorunların da belirlenmesi amacıyla araştırmaya tez konusu belirlenmiş öğrenciler alınmıştır. Tez konusu belirlenmiş öğrencilerin konu belirleme sürecine kadar danışmanlarıyla iletişim deneyimleme fırsatı oldukları öngörülmüştür.

Araştırma verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen birey tanım formu ve Durumluk- Sürekli Kaygı ölçeği ile toplanmıştır. Birey tanım formu öğrencilerin sosyodemografik özellikleri, tez konusu belirleme aşamasında yaşadıkları sorunlar ve tez danışmanları ile iletişimlerini belirlemeye yönelik sorulardan oluşmuştur. Durumluk ve Sürekli Kaygı ölçeği Spielberger ve arkadaşları tarafından geliştirilmiş, Türkiye'deki geçerlik ve güvenirliği Öner ve Le Compte (1998) tarafından yapılmıştır. Ölçek Durumluk Kaygı Ölçeği ve Sürekli Kaygı Ölçeği olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Ölçeğin içerdiği ters maddelerde puanlar tersine çevrilmek kaydıyla, bütün maddeler 1-4 arası puanlanmakta, artan puan yüksek kaygı düzeyini göstermektedir. Ölçekten elde edilen toplam puan değeri 20 ile 80 arasında değişebilir. Puanın büyük olması kaygı seviyesinin yüksek olduğunu, küçük puan kaygı seviyesinin düşük olduğunu işaret eder.

Durumluluk kaygı ölçeği bireyin belirli bir anda belirli koşullarda kendisini nasıl hissettiğini betimlemesini; içinde bulunduğu duruma ilişkin duygularını dikkate alarak cevaplamasını gerektirir (Öner & Le Compte, 1998). Bu nedenle veriler öğrencilerin ders programında tez çalışması için ayrılan gün (Cuma günü) ve saatler (13.15-16.00) arasında toplanmıştır. Öğrencilere araştırma hakkında bilgi verilmiş, araştırmaya katılmayı kabul eden öğrencilerin o gün ve saatte okulda olmaları talep edilmiş ve anket formu sınıf ortamında tek oturumda uygulanmıştır.

Verilerin değerlendirilmesinde sayı ve yüzde dağılımı, ortalama, standart sapma, bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkinin belirlenmesinde iki ortalama arasındaki farkın önemlilik testi ve varyans analizi hesaplanmıştır.

Araştırmaya başlamadan önce, Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu'ndan kurum izni alınmış, araştırma kapsamına alınan öğrencilere araştırma hakkında bilgi verilmiş, katılmayı kabul edenler ile çalışılmıştır.

BULGULAR

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerine göre dağılımları incelendiğinde, öğrencilerin

%52,1'inin 23 yaş ve üzeri, %53,5'inin 4.sınıf, %44,4'ünün yurtta kaldıkları saptanmıştır (Tablo 1).

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin %61,3'ünün (n=87) tez konusu belirlerken kaygı yaşadığı, %38,7'sinin (n=55) kaygı yaşamadığı saptanmıştır. Öğrencilerin tez konularını kimin belirlediğine göre dağılımları incelendiğinde; %39,5' i (n=56) konusunu kendisinin, %36,6'sı (n=52) danışmanı ile birlikte, %23,9'u (n=34) danışmanının belirlediğini belirtmiştir.

Araştırma kapsamına alınan öğrencilerin danışmandan yardım alma durumlarına göre dağılımları incelendiğinde; öğrencilerin %38,7' sinin (n=55) yardım aldığı, %35,9' unun (n=51) kısmen yardım aldığı, %25,4'ünün (n=36) yardım almadığı saptanmıştır.

Tablo 1: Öğrencilerin Sosyo-Demografik Özelliklerine Göre Dağılımı

Tanıttıcı Özellikler	Sayı	Yüzde
Yaş		
22 ve altı	68	47,9
23 ve üzeri	74	52,1
Sınıf		
3.sınıf	66	46,5
4.sınıf	76	53,5
Halen kaldıkları yer		
Ailesi ile evde	47	33,1
Yurtta	63	44,4
Arkadaşları ile evde	32	22,5
Toplam	142	100,0

Öğrencilerin durumluluk ve sürekli kaygı toplam değerleri incelendiğinde; durumluluk kaygı ortalamasının $49,11 \pm 12,23$, sürekli kaygı ortalamasının $45,14 \pm 7,8$ olduğu saptanmıştır.

Öğrencilerin yaşları, okudukları sınıf, şu an kaldıkları yer ve danışmandan yardım alma durumları ile durumluluk-sürekli kaygı düzeyleri arasında anlamlı fark saptanmamıştır ($p > 0.05$, Tablo 2). Öğrencilerden 23 yaş ve üzerinde olanların durumluluk kaygı düzeyinin 22 yaş ve altında olanlara göre daha yüksek olduğu ancak yapılan analizde anlamlı fark bulunmadığı saptanmıştır ($p > 0.05$, Tablo 2). Danışmandan yardım almayan öğrencilerin danışmanlarından yardım alan veya kısmen yardım alan öğrencilere oranlara durumluluk kaygı düzeylerinin daha yüksek olduğu ancak yapılan analizde anlamlı fark bulunmadığı saptanmıştır ($p > 0.05$, Tablo 2).

TARTIŞMA

Araştırmada öğrencilerin %63,3'ünün tez konusu belirleme aşamasında kaygı yaşadıkları saptanmıştır. Yavuz ve Kaymakçı (1996) aynı üniversite ve yüksekokulda 1992-1993 yıllarında tez yapan lisans öğrencilerinin karşılaştıkları sorunları incelediği çalışmada öğrencilerin %50,8'i konu seçiminde zorlandıklarını belirtmiştir. Literatürde araştırma deneyimi ile araştırma tutumları arasında pozitif ilişki olduğu, araştırma deneyimi olan katılımcıların tutumlarının daha olumlu olduğu ve üniversite öğrencilerinin araştırma yeterliklerine sahip olma düzeyinin yetersiz olduğu belirtilmektedir (Saracaloğlu, 2008). İlk kez araştırma deneyimi yaşayacak öğrencilerin çoğunun konu belirleme aşamasında kaygı yaşamaları beklenen bir durumdur.

Öğrencilerin danışmandan yardım alma durumlarına göre dağılımları incelendiğinde; sadece %38,7'sinin yeterli yardım

Tablo 2: Öğrencilerin Bazı Değişkenlere Göre Durumluluk-Sürekli Kaygı Puan Ortalamaları

Değişkenler	Sayı	Durumluluk Kaygı Puanı	Sürekli Kaygı Puanı
Yaş			
22 yaş ve altı	68	$47,29 \pm 12,25$	$45,14 \pm 8,30$
23 yaş ve üzeri	74	$50,78 \pm 12,04$	$45,13 \pm 7,37$
		$t=1,71$; $p=0,210$	$t= 0,12$; $p=0,277$
Sınıf			
3.sınıf	66	$48,50 \pm 12,50$	$45,03 \pm 7,4$
4.sınıf	76	$49,64 \pm 12,04$	$45,23 \pm 8,18$
		$t= 0,55$; $p=0,51$	$t = 0,15$; $p=0,43$
Şu an kaldıkları yer			
Ailem ile evde	47	$49,36 \pm 12,9$	$44,27 \pm 8,2$
Yurtta	63	$49,01 \pm 12,06$	$45,12 \pm 7,5$
Arkadaşlarım ile evde	32	$48,50 \pm 12,42$	$46,33 \pm 6,0$
		$f=0,191$; $p=0,903$	$f= 0.304$; $p=0,822$
Danışmandan yardım alma durumu			
Alan	55	$47,46 \pm 12,44$	$44,38 \pm 8,27$
Almayan	36	$52,97 \pm 11,05$	$46,47 \pm 6,98$
Kısmen alan	51	$48,13 \pm 12,42$	$45,01 \pm 7,97$
		$f=2,489$; $p=0,087$	$f=0,780$; $p=0,460$

aldığı saptanmıştır. Bu sonuç tez danışmanlık hizmetlerinin yetersiz olduğunu düşündürmektedir. Üniversitelerde her tezin hazırlanma sürecinde öğrenciye bir 'danışman' atanmaktadır. Tezin hazırlanma süreci, danışmanın kontrolü ve idaresi altında olmaktadır. Danışman, bu süreçte konu seçiminden, yöneme kadar çok çeşitli basamaklarda katkıda bulunmaktadır. Danışman teze ilgili olarak öğrenciyi eğittiği gibi ona bilimsel- akademik destekte de bulunmaktadır (Aydın, 2006). Yavuz ve Kaymakçı'nın (1996) çalışmasında tez hazırlayan lisans hemşirelik öğrencilerinin %36,8'i danışman ile iletişim kurmada güçlük çektiğini belirtirken, Kıranşal ve arkadaşlarının (2008) çalışmasında öğrenciler okuldaki danışmanlık hizmetlerinden memnuniyet durumunu %44,7 oranında kötü olarak değerlendirmiş, rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetinden yararlanmak isteyen öğrencilerin %42,4'ü yararlanmak istediği öncelikli konunun eğitim olduğunu belirtmişlerdir. İkinci ve Burgaz (2007) akademik danışmanlık ve rehberlik hizmetlerine ilişkin öğrencilerin beklenti ve memnuniyet düzeylerini değerlendirdiği çalışmasında tüm öğrenci beklentilerinin 'çok' ($\bar{X}=4,53$) düzeyinde, memnuniyetlerinin ise 'az' ($\bar{X}=2,48$) düzeyinde bir ortalamaya sahip olduğunu saptamıştır. Lisansüstü öğrencilerle ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında ise Sayan ve Aksu'nun (2005) çalışmasında öğrencilerin %68'i danışmanlarıyla iyi iletişim kuramadıklarını, %78'i danışmanlarının yeterli yönlendirmeyi yapamadıklarını belirtirken, Sezgin ve arkadaşlarının (2012) nitel araştırma yöntemiyle gerçekleştirdiği çalışmada öğrencilerin danışmanlarından beklentilerinin "öğrencinin ilgi ve beklentilerine duyarlılık, öğrenciyi ilgili ve doğru kaynağa yönlendirme, öğrenciye uygun yöntem ve teknikler önerme, veri analizi sürecinde öğrenciyi yönlendirme, öğrenciyi anlayışlı davranma, öğrencinin vizyonunu destekleme ve öğrenciyi zorluklarla yüzleştirme, gerektiği zaman yardım etme ve destekleme gibi davranışlarında yoğunlaştığı ortaya çıkmıştır (Sayan & Aksu, 2005; Sezgin, Kılıç & Kavgacı, 2012). Araştırma bulguları benzerlik göstermektedir. Lisansüstü öğrencilerin dahi danışmanları ile ilgili sorun yaşadığı ve beklentilerinin karşılanmadığı düşünülürse ilk defa tez hazırlayacak, deneyimi olmayan lisans öğrencilerinin danışmanlarından daha fazla beklenti ve desteğe ihtiyaçları olduğu göz ardı edilmemelidir. Bu beklenti ve desteğin karşılanmasında danışmanlara önemli roller düşmektedir.

Araştırmada Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu tez hazırlayan öğrencilerin durumluluk kaygı puan ortalamaları $49,11 \pm 12,23$; sürekli kaygı puan ortalamaları $45,14 \pm 7,8$ bulunmuştur. Ulusoy ve arkadaşları (2009) bitirme tezi hazırlayan tıp, diş hekimliği, hemşirelik ve ebelik lisans öğrencilerinin yaşadıkları güçlükleri incelediği çalışmada hemşirelik öğrencileri anketten aldıkları puan ortalaması ($\bar{X}=49,08$) ile diğer bölümler arasında en az güçlük yaşayan öğrencileri oluşturmuştur (Ulusoy et al, 2009). Yapılan literatür taramasında tez hazırlayan öğrencilerin direk kaygı düzeyini inceleyen çalışmalara rastlanmamıştır. Bu nedenle bu bölümde bulgular hemşirelik ve diğer fakülte/ yüksekokul öğrencilerinin kaygıları ile tartışılmıştır. Hemşirelik öğrencileri ile yapılan araştırma bulgularına bakıldığında; Bayar ve arkadaşları (2009) hemşirelik bölümü üçüncü sınıf öğrencilerin durumluluk kaygı puan ortalamasını $43,31 \pm 3,67$, sürekli kaygı puan ortalamasını ise $48,44 \pm 3,56$ olarak saptanmıştır. Suliman

ve Halabi (2007) Ürdün'de son sınıf hemşirelik öğrencilerinin durumluluk kaygı düzeyini $45,68 \pm 7,95$ olarak saptanmıştır. Ay-laz ve arkadaşlarının (2007) sağlık yüksekokulu öğrencilerinde depresyon düzeylerini değerlendirdiği çalışmasında öğrencilerin %25,4'ünün depresyon açısından risk altında olduğu saptanmıştır. Üniversitelerin farklı fakülte öğrencileri ile yapılan araştırma bulgularına bakıldığında; Yeniçeri ve arkadaşlarının (2007) tıp fakültesi son sınıf öğrencilerinin sürekli kaygı puan ortalaması $43,8 \pm 7,93$, Dursun ve Aytaç (2009) son sınıf üniversite öğrencilerinde durumluluk kaygı ortalamasını $41,67 \pm 10,60$ ve sürekli kaygı ortalamasını $42,08 \pm 8,53$ olarak saptanmıştır. Öğrencilerin kaygı düzeylerinin okudukları bölüme, yaşadıkları sosyal ve coğrafik bölgeye göre farklılık gösterdiği görülmektedir.

Araştırmada 23 yaş ve üzerinde olan hemşirelik öğrencilerinin durumluluk kaygı düzeyinin, 22 yaş ve altında olanlara göre daha yüksek olduğu ancak yapılan istatistiksel analizde anlamlı fark bulunmadığı saptanmıştır ($p>0.05$). Üniversite öğrencilerinin yaşlarının birbirine çok yakın olduğu düşünülürse kaygı yaşamada anlamlı fark yaratmayacağı beklendik bir sonuç olarak değerlendirilmiştir. Diğer araştırmalarda da yaş ile kaygı durumu arasında anlamlı fark bulunmamıştır (Deveci, Çalmaz & Açık, 2012; Şirin, Kavlak & Ertem, 2003; Yılmaz & Çokluk, 2010). Araştırma bulguları benzerlik göstermektedir.

Öğrencilerin okudukları sınıf ve yaşadıkları yer ile durumluluk-sürekli kaygı düzeyleri arasında anlamlı fark saptanmamıştır. Bayar ve arkadaşları (2009) hemşirelik öğrencilerinin, Kaya ve Varol (2004) İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin durumluluk-sürekli kaygı düzeylerinde okudukları sınıflara göre fark olmadığını saptamışlardır. Araştırma bulguları benzerlik göstermektedir. Bununla birlikte farklı sonuçlar saptanan araştırmalar da bulunmaktadır. Ailesi ile yaşayan öğrencilerin yurttan kalan öğrencilere göre daha az kaygı yaşadıkları literatürde belirtilmiştir (Deveci et al, 2012; Özyürek & Demiray, 2010). Bu araştırmada aile ile yaşamamanın kaygıda önemli bir etken oluşturmaması öğrencilerin büyükşehirde daha fazla sosyal olanaklara sahip olmaları ile ilişkili olduğunu düşündürmüştür.

Araştırmada sadece kız öğrenciler yer aldığı, eğitim öğretime devam eden erkek öğrenci bulunmadığı için cinsiyet ile durumluluk sürekli kaygı düzeyi arasındaki ilişki incelenememiştir. Tez hazırlayan öğrencilerle ilgili yapılan bir araştırmada erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha fazla zorluk yaşadığı belirtilir (Ulusoy et al, 2009) birçok çalışmada ise kız öğrencilerin erkeklere göre kaygılarının daha yüksek olduğu belirtilmiştir (Deveci et al, 2012; Akgün, Gönen & Aydın, 2007; Kaya & Varol, 2004; Doğan & Baş, 2003). Araştırmacılar bu durumu toplumsal değer yargıları ile ilişkilendirmiş, erkeklerin daha özgür bir yapıda olduklarını, kız öğrencilerin öğrenme yaşantılarının zorluklarının yanı sıra, ailelerinden uzakta olmalarından ötürü çevredekilere karşı güvensizlik, sahihsizlik, huzursuzluk gibi yoğun duygusal sorunlar yaşamalarından kaynaklandığını savunmuştur.

SONUÇ

Araştırma sadece Ege Üniversitesi Hemşirelik yüksekokulu öğrencileri ile yapıldığı için tüm üniversite öğrencilerine genelle-

mez. Araştırmaya 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin tümünün alınması hedeflenirken, tez konusu belli olan, araştırmaya katılmayı ve o gün okula gelmeyi kabul eden öğrencilerle yapılması, araştırmanın sınırlılığıdır.

Araştırma sonucunda tez hazırlayan hemşirelik öğrencilerinin kaygı durumları incelenmiştir. Öğrencilerin özellikle tez konusu belirleme aşamasında kaygı yaşadıkları ve danışmanlarından yeterli yardım almadıkları saptanmıştır. Tez hazırlamak üniversite öğrencileri için önemli bir stres kaynağıdır. Tez danışmanlarının daha önce herhangi bir araştırma deneyimi bulunmayan ve mezun olmak için tez hazırlama durumunda olan öğrencilere destek olmaları, onların kaygılarını azaltıp özgüvenini artırmada yararlı olacaktır.

KAYNAKLAR

- Akgün, A., Gönen, S., & Aydın, M. (2007). İlköğretim Fen ve Matematik Öğretmenliği Öğrencilerinin kaygı düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(20), 283-299.
- Aydın, E. (2006). Tez, tez danışmanlığı ve yayında etik. *Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık. Türk Tıp Dizini*, 112-114.
- Aylaz, R., Kaya, B., Dere, N., Karaca Z., & Bal, Y. (2007). Sağlık yüksekokulu öğrencileri arasındaki depresyon sıklığı ve ilişkili etkenler. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 8, 46-51.
- Bayar, K., Çadır, G., & Bayar, B. (2009). Hemşirelik öğrencilerinin klinik uygulamaya yönelik düşünce ve kaygı düzeylerinin belirlenmesi. *TAF Prev Med Bull*, 8(1), 37-42.
- Bektaş, A. H. (2004). Hemşirelik öğrencilerinin kuramsal ve uygulamalı eğitimde yaşadıkları güçlükler ve öğretim elemanlarından beklentileri. *Hemşirelik Forumu*, Eylül-Ekim, 45-54.
- Çam, O., Khorsid, L., & Özsoy, S. (2000). Bir hemşirelik yüksekokulundaki öğrencilerin benlik saygısı düzeylerinin incelenmesi, *Hemşirelikte Araştırma Dergisi*, 1, 33-40.
- Deveci, S. E., Çalmaz, A., & Açıık, Y. (2012). Doğu Anadolu'da yeni açılan bir üniversitenin öğrencilerinde kaygı düzeylerinin sağlık, sosyal ve demografik faktörler ile ilişkisi. *Dicle Tıp Dergisi*, 39(2), 189-196.
- Doğan, A. A., & Baş, M. (2003) Beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin durumluluk kaygı düzeyleri ile başarıları arasındaki ilişkileri. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(3),1-5.
- Dursun, S., & Aytaç, S. (2009). Üniversite öğrencileri arasında işsizlik kaygısı. *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 28(1),71-84.
- Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu Öğretim Ve Sınav Yönergesi. Erişim: <http://www.hemsirelik.ege.edu.tr/index.php?lid=1&SayfaID=1367&cat=details>
- Ekinci, C. E., & Burgaz, B. (2007). Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin bazı akademik hizmetlere ilişkin beklenti ve memnuniyet düzeyleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33, 120-134.
- Gizir, C. A. (2005). Orta Doğu Teknik üniversitesi son sınıf öğrencilerinin problemleri üzerine bir çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(2),196-213.
- Kaya, M., & Varol, K. (2004). İlahiyat Fakültesi öğrencilerinin durumluluk-süreklilik kaygı düzeyleri ve kaygı nedenleri(Samsun örneği). *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 17, 31-63.
- Kıranşal, N., Biçer, N., Alkan, H., & Akça, D. (2008). Kars sağlık yüksekokulu öğrencilerinin okuldaki akademik danışmanlık hizmeti ile ilgili görüş ve beklentilerinin incelenmesi. *Maltepe Üniversitesi Hemşirelik Bilim ve Sanatı Dergisi*, 1(2), 13-20.
- Öner, N., & Le Compte, A. (1998). *Durumluluk/ Sürekli Kaygı Envanteri El Kitabı* (2. Basım). İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınları.
- Özyürek, A., & Demiray, K. (2010). Yurtta ve ailesi yanında kalan ortaöğretim öğrencilerinin kaygı düzeylerinin karşılaştırılması. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 11(2), 247-256.
- Saracaloğlu, A. S. (2008). Lisansüstü öğrencilerin akademik güdülenme düzeyleri, araştırma kaygıları ve tutumları ile araştırma yeterlikleri arasındaki ilişki. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(2), 179-208.
- Sayan, Y. & Aksu, H. (2005). Akademik personel olmadan lisansüstü eğitim yapan bireylerin karşılaştıkları sorunlar üzerine nitel çalışma: Dokuz Eylül Üniversitesi-Balıkesir Üniversitesi durum belirlenmesi. *DEÜ Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17,59-66.
- Sezgin, F., Kılınç, A. Ç., & Kavgacı, H. (2012). Yüksek lisans öğrencilerinin iyi bir tez danışmanından beklentilerine ilişkin nitel bir çalışma. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Güz 5/3, 129-148.
- Suliman, W. A., & Halabi, J. (2007). Critical thinking, self-esteem, and state anxiety of nursing students. *Nurse Education Today*, 27, 162-168.
- Şirin, A., Kavlak, O., & Ertem, G. (2003). Doğumhane stajına çıkan öğrencilerin durumluluk-süreklilik kaygı düzeylerinin belirlenmesi. *C.Ü. Hemşirelik Yüksek Okulu Dergisi*, 7(1), 27-32.
- Tezel, A., Arslan, S., Topal, M., Aydoğan, Ö., Koç, Ö., & Şenlik, M. (2009). Hemşirelik öğrencilerinin problem çözme becerileri ve depresyon düzeylerinin incelenmesi. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 12(4), 1-10.
- Ulusoy, H., Güler, G., Alkan, Ş., Güzel, S., & Karataş, Y. (2009). Bitirme tezi hazırlayan öğrencilerin yaşadıkları güçlükler. *Cumhuriyet Tıp Dergisi*, 31, 204-210.
- Ünsar, S., Erol, Ö., & Turan, N.(2006). Meslek esasları dersi alan hemşirelik ve ebelik 1. sınıf öğrencilerinin durumluluk-süreklilik kaygı düzeylerinin belirlenmesi. *Hemşirelik Forumu Dergisi*, Mayıs-Haziran/ Temmuz-Ağustos, 94-99.
- Yavuz, M., & Kaymakçı, Ş. (1996) E.Ü. Hemşirelik yüksekokulu lisans öğrencilerinin bitirme tezi yaparken karşılaştıkları sorunlar. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 12(1), 1-7.
- Yeniçeri, N., Mevsim, V., Özçakar, N., Özcan, S., Güldal, D., & Başak, O. (2007). Tıp eğitimi son sınıf öğrencilerinin gelecek meslek yaşamları ile ilgili yaşadıkları anksiyete ile sürekli anksiyetelerinin karşılaştırılması. *DEÜ Tıp Fakültesi Dergisi*, 21(1), 19-24.
- Yılmaz, K., & Çokluk, Ö. (2010). Fen edebiyat fakültesi mezunlarının araştırma kaygı düzeyleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10 (1), 1-9.